

PROGRAM DEĞERLENDİRMENİN AMACI VE İŞLEVİ -I (Konu Özeti-9)

- Değerlendirme, en genel tanımıyla bir karar verme sürecidir. Anahtar sözcük "karar verme"dir.
- **Barnes**'e göre yanıt aranması gereken sorular;
  - Ne değerlendirilecek?
  - Niçin ve nasıl değerlendirilecek?
  - Kim / kimin için değerlendirilecek?
  - Nerede değerlendirilecek?
  - Ne zaman değerlendirilecek?"

  } 5N1K oldu.

- **Ertürk** (1979) program değerlendirmeyi, programın istenen davranış değişikliğini gerçekleştirmekte başarılı olup olmadığının belirlenmesi olarak tanımlamaktadır.
- **Varış**'a göre program geliştirme ve değerlendirme, iç içe yürütülen bir süreçtir.

Posner (2004) ise belirli bir amaç doğrultusunda yapılan incelemelere dayalı olarak programın değerinin belirlenmesini program değerlendirme olarak tanımlamaktadır.

- **Ornstein ve Hunkins'**e (2009) göre değerlendirme, en genel tanımıyla bir konu hakkında karar vermek için bilgi toplama sürecidir ve bu süreç nitelikli bir yargılama için standartların belirlenmesi, ilgili bilginin toplanması ve karar verme süreci için standartların uygulanması yöntemlerini içermektedir.
- **Oliva**'ya (2005) göre de program değerlendirme, bilimsel temelleri olan bilgi toplama sürecidir ve bu sürecin başarısında soru sormak, doğru soru sormak ve doğru soruları doğru insanlara sormak olmak üzere üç önemli nokta vardır.
- **Wiles ve Bondi**, program değerlendirmeyi çeşitli çalışmaları kapsayan bir süreç olarak tanımlayarak bu süreçte değerlendirilecek programa ve bu programı değerlendirebilmek için ne tür verilerin toplanılması gerektiğine karar verilmesi, hazırlanan programın geçerliliği hakkında veri toplanması, verilerin çözümlenmesi, sonuç çıkarılması ve son olarak geliştirilen programın yürütülmesine ilişkin kararın alınması çalışmalarına yer verilmesi gerektiğini belirtmektedirler.
- **Melrose** (2006) program değerlendirmeyi, bir programın değeri ya da yararlılığını ya da bireye, gruba, hizmet sunulan kuruma ya da topluluğa uygunluğunu belirleme süreci olarak ele almaktadır.

PROGRAM DEĞERLENDİRMENİN AMACI VE İŞLEVİ -2 (Konu Özeti-9)

👉 Yapılan tanımlara göre program değerlendirme genel olarak eğitim kurumlarının çağın gereklerine uygun bireylerin yetiştirilip yetiştirilmediğini, bir diğer deyişle bireylere istendik davranışların kazandırılıp kazandırılmadığını; eğer kazandırılmamışsa nedenlerini bulmayı amaçlayan, bu amaçla değerlendirilecek programla ilgili verilerin toplanarak bilimsel ölçütlere göre yorumlanmasını içeren kapsamlı bir süreç olarak açıklanabilir.

👉 Program değerlendirmenin tarihsel gelişimine bakıldığında ilk değerlendirme çalışmalarının öğrenci başarılarının belirlenmesi amacıyla yapıldığı görülmektedir.

👉 Ancak konuyla ilgili yapılan tanımlardan yola çıkarak program değerlendirmenin sadece öğrenci başarına yönelik değerlendirmelerle sınırlı kalmadığı, başka amaçların da söz konusu olduğu açıkça görülmektedir.

👉 Sürecin sonunda alınan karar, programın;

- 👉 olduğu gibi sürdürülmesine,
- 👉 geliştirilmesine ya da
- 👉 sonlandırılmasına karar vermede

kritik bir öneme sahiptir.

👉 Programların değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken kavramlardan biri de bağlamdır.

Bağlam; bir olay veya durumun sosyal, kültürel, coğrafi, ekonomik, siyasal, yasal, tarihsel, psikolojik ve felsefi ilişkiler örüntüsü olarak tanımlanabilir.

Eğitim programlarının bağlamı, programın amaç-içerik-eğitim durumları-ölçme ve değerlendirme boyutlarının esas aldığı eğitim felsefesi, psikolojisi, sosyolojisi, öğrenme-öğretme kuramları kapsamında belirlenir.

👉 Sonuç olarak bir programın değerlendirilmesi; durumu belirleme, gözden geçirme, karşılaştırma, gereksinimleri belirleme, amaçlara ulaşılıp ulaşılmadığını saptama gibi önemli işlevleri yerine getirmede kullanılabilecek bir araç olarak düşünülebilir.